

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
z dnia 2007r.

w sprawie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej

Na podstawie art. 31i pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167 poz. 119, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

- § 1.** 1. Aplikacja komornicza rozpoczyna się 1 października.
2. Program aplikacji komorniczej obejmuje zajęcia seminaryjne oraz praktyki.

§ 2.1 Aplikant odbywa praktykę u komornika wskazanego przez radę izby komorniczej.

2. Warunki odbywania praktyki aplikanta określa umowa o pracę zawarta z komornikiem.

§ 3. 1. Zadania aplikanta i sposób ich wykonania określają osoby kierujące jego szkoleniem.

2. Komornik, u którego aplikant odbywa praktykę, zapoznaje go z czynnościami należącymi do zakresu obowiązków komornika i współdziała w tym zakresie z innymi osobami szkolącymi aplikanta.

§ 4. 1. Rada izby komorniczej ustala szczegółowy program zajęć seminaryjnych i ich formę oraz zapewnia wykładowców.

2. Wykładowcami mogą być w szczególności komornicy, komornicy emerytowani, adwokaci, radcowie prawni, prokuratorzy, prokuratorzy w stanie spoczynku, sędziowie, sędziowie w stanie spoczynku, referendarze i starsi referendarze sądowi, a także pracownicy naukowci, naukowo-dydaktyczni lub dydaktyczni szkół wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej lub Polskiej Akademii Nauk oraz inne osoby szczególnie obeznane z problematyką działalności komorników sądowych i egzekucji sądowej.

3. Rada izby komorniczej przedstawia walnemu zgromadzeniu komorników izby komorniczej projekt rocznego preliminarza wydatków przeznaczonych na organizację i prowadzenie aplikacji.

§ 5. Rady izb komorniczych mogą zawierać porozumienia w sprawie wspólnego prowadzenia szkolenia aplikantów.

§ 6. Na podstawie opinii osób szkolących aplikanta oraz własnych spostrzeżeń komornik kierujący szkoleniem aplikanta sporządza co 12 miesięcy opinię o aplikancie. Opinię tę komornik dołącza się do akt osobowych aplikanta,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 44, poz. 288, Nr 85, poz. 571 i Nr 112, poz. 769.

prowadzonych przez radę izby komorniczej. Z treścią tej opinii komornik zaznajamia aplikanta.

§ 7. Zajęcia seminaryjne dla aplikantów rozpoczynają się 1 października i trwają do 30 czerwca. Odbywają się one co najmniej raz w tygodniu w wymiarze od sześciu do ośmiu jednostek lekcyjnych. Jeżeli usprawni to przebieg szkolenia, zajęcia seminaryjne mogą odbywać się w innym cyklu, lecz nie mniej niż 4 dni w miesiącu.

§ 8. Program szkoleń seminaryjnych obejmuje zagadnienia wchodzące w zakres obowiązków komornika, w szczególności:

- 1) przepisy prawa cywilnego materialnego i procesowego ze szczególnym uwzględnieniem postępowania egzekucyjnego;
- 2) wybrane elementy prawa gospodarczego i prawa spółek handlowych;
- 3) wybrane elementy prawa pracy i ubezpieczeń społecznych;
- 4) wybrane elementy prawa rodzinnego;
- 5) wybrane elementy prawa i postępowania administracyjnego z uwzględnieniem egzekucji administracyjnej;
- 6) wybrane zagadnienia z zakresu prawa finansowego, a w szczególności prawa bankowego i podatkowego;
- 7) wybrane elementy prawa europejskiego i prawa prywatnego międzynarodowego;
- 8) przepisy ustrojowe dotyczące samorządu komorniczego, sądownictwa, organów kontroli państwowej i ochrony prawa z elementami prawa konstytucyjnego.

§ 9. 1. Po pierwszym roku aplikacji rada izby komorniczej przeprowadza kolokwium dla sprawdzenia stopnia opanowania materiału przez aplikantów komorniczych, z którego prowadzone jest szkolenie.

2. W toku aplikacji rady izb komorniczych mogą przeprowadzać sprawdziany.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 28 grudnia 2007 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Uzasadnienie

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 31i pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.). Zgodnie z nim, Minister Sprawiedliwości został upoważniony do określenia, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, organizacji oraz przebiegu aplikacji komorniczej.

W związku z wprowadzonym w nowelizacji ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji nowym modelem egzaminu konkursowego i komorniczego, wzorowanym na egzaminach obowiązujących w pozostałych korporacjach prawnych (adwokaci, radcowie prawni, notariusze), projekt bazuje na rozwiązaniach przyjętych w aktach wykonawczych regulujących te kwestie.

W projektowanym § 1 rozporządzenia przyjęto, że aplikacja komornicza rozpoczyna się 1 października i trwa – zgodnie przyjętym uregulowaniem ustawowym – dwa lata. Proponuje się, aby w ramach aplikacji komorniczej jej program obejmował część teoretyczną, stanowiącą zajęcia seminaryjne, oraz praktyki, które aplikant będzie odbywał u komornika, wskazanego przez radę izby komorniczej.

Aplikant komorniczy w okresie praktyki będzie pracownikiem komornika, w rozumieniu przepisów kodeksu pracy, natomiast szczegółowe warunki odbywania praktyki będzie określała umowa o pracę.

Osoby kierujące szkoleniem, tj. właściwa rada izby komorniczej oraz komornik, u którego zatrudniony będzie aplikant, zobowiązani będą do określenia zadań aplikanta i sposobu ich wykonywania. W szczególności przez cały okres aplikacji szkoleniem aplikanta będzie kierował komornik, który zobowiązany będzie do zapoznawania aplikanta z czynnościami należącymi do zakresu obowiązków komornika sądowego. Komornik powinien współdziałać w tym zakresie z innymi osobami szkolącymi aplikanta, mając na względzie zapewnienie wysokiego poziomu wyszkolenia aplikanta, odpowiednio, w zakresie właściwego prowadzenia kancelarii komorniczej, jak i stosowania przepisów o egzekucji sądowej (§ 3 projektowanego rozporządzenia).

Obowiązek ustalenia szczegółowego programu zajęć seminaryjnych, określenia formy tych zajęć, czy doboru wykładowców, spoczywa na właściwej radzie izby komorniczej, o czym stanowi § 4 projektowanego rozporządzenia. Proponuje się, aby w szczególności kadra szkoląca aplikantów została wyłoniona spośród osób szczególnie obeznanych z problematyką działalności komorników sądowych i egzekucji sądowej, takich jak komornicy, adwokaci, radcowie prawni, prokuratorzy, sędziowie, referendarze sądowi, czy też pracownicy naukowo-dydaktyczni szkół wyższych.

Rada izby komorniczej zobowiązana będzie do przedstawienia walnemu zgromadzeniu komorników izby komorniczej projektu rocznego preliminarza

wydatków przeznaczonych na organizację i prowadzenie aplikacji, mając na względzie koszty szkolenia aplikantów, jako istotną pozycję budżetu samorządu komorniczego.

Projektowany § 5 rozporządzenia stwarza możliwość zawarcia porozumienia w sprawie wspólnego prowadzenia szkolenia aplikantów przez poszczególne rady izb komorniczych.

Mając na względzie potrzebę zapewnienie odpowiednio wysokiego poziomu kształcenia aplikantów komorniczych, przepis § 6 projektowanego rozporządzenia nakłada na komornika obowiązek sporządzania, co 12 miesięcy, opinii o zatrudnionym przez niego aplikancie. Z treścią opinii komornik zaznajaamia aplikanta i dołącza tę opinię do jego akt osobowych.

W przepisie § 7 projektowanego rozporządzenia unormowano zasady odbywania zajęć seminaryjnych dla aplikantów. Przyjęto, że rozpoczynają się one 1 października i trwają do 30 czerwca, dla obu roczników aplikacji. Zajęcia te mają odbywać się co najmniej raz w tygodniu w wymiarze od sześciu do ośmiu jednostek lekcyjnych. Jeżeli usprawni to przebieg szkolenia, zajęcia seminaryjne mogą odbywać się w innym cyklu, lecz nie mniej niż 4 dni w miesiącu.

Przepis § 8 projektowanego rozporządzenia określa program szkoleń seminaryjnych, który obejmuje zagadnienia z dziedzin prawa określonych w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji. W szczególności aplikant komorniczy powinien zaznajomić się z przepisami prawa cywilnego materialnego i procesowego, ze szczególnym uwzględnieniem czynności wykonywanych przez komornika sądowego, wybranymi elementami prawa gospodarczego i prawa spółek handlowych, wybranymi elementami prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, wybranymi elementami prawa rodzinnego, wybranymi elementami prawa i postępowania administracyjnego - z uwzględnieniem egzekucji administracyjnej, wybranymi zagadnieniami prawa finansowego, prawa europejskiego, prawa prywatnego międzynarodowego i przepisami ustrojowymi dotyczącymi samorządu komorniczego, sądownictwa, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, a także prawa konstytucyjnego.

Konieczność weryfikacji właściwego poziomu kształcenia aplikanta umożliwić będzie – sformułowane w § 9 projektowanego rozporządzenia – uprawnienie rady izby komorniczej do przeprowadzenia - po pierwszym roku aplikacji - kolokwium sprawdzającego. W toku aplikacji fakultatywnie rady izb komorniczych mogłyby przeprowadzać okresowe sprawdziany.

Termin wejścia w życie rozporządzenia zharmonizowano z terminem wejścia w życie art. 31i pkt 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, dodanego ustawą z dnia 24 maja 2007 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 112, poz. 769).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Cel wprowadzenia rozporządzenia

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej przewidzianej w art. 31i pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.).

2. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie:

Projekt dotyczy osób fizycznych – aplikantów komorniczych oraz osób przystępujących do egzaminu konkursowego i komorniczego, jak również komorników zatrudniających aplikantów i uczestniczących w szkoleniu aplikantów.

3. Konsultacje:

W celu wyrażenia opinii projekt rozporządzenia został - zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 31i ust. 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r., Nr 167, poz. 1191, z późn. zm.) - przedstawiony Krajowej Radzie Komorniczej, która złożyła uwagi do projektu. Część uwag została uwzględniona w toku prac nad projektem.

Nie uwzględniono uwagi polegającej na propozycji określenia w rozporządzeniu, że aplikant odbywa aplikację u komornika, z którym zawarł umowę o pracę. Uwaga ta nie jest zasadna, gdyż w art. 29 ust. 3 ustawy narzucono konieczność zatrudnienia aplikanta przynajmniej raz na 3 lata, zaś możliwość zobowiązania komornika, przez radę izby komorniczej, do zatrudnienia aplikanta wynika z art. 29 ust. 5 ustawy. Ostatecznie zaś, wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, w której rada ta obowiązana jest wskazać komornika, w którego kancelarii aplikant komorniczy jest albo zostanie zatrudniony.

Nie uwzględniono także uwagi polegającej na uznaniu za zbędne wskazanie w rozporządzeniu „osób kierujących szkoleniem”, gdyż „osobą kierującą aplikacją”

jest nie tylko komornik zatrudniający aplikanta, ale również odpowiedzialne za szkolenie aplikantów osoby w Krajowej Rady Komorniczej.

Nie uwzględniono ponadto propozycji, by dobór wykładowców ograniczyć do wskazania, że mogą nimi być „osoby szczególnie obeznane z problematyką związaną z egzekucją”. Tylko wskazanie konkretnych kategorii osób, jako wykładowców, zapewni odpowiednio wysoki poziom szkolenia aplikantów oraz właściwe przygotowanie do zawodu komornika.

Projekt przedstawiono ponadto Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego oraz Przewodniczącemu Krajowej Rady Sądownictwa. Podmioty te nie zgłosiły uwag do projektu.

Projekt został również zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414).

4. Skutki społeczno – gospodarcze oraz finansowe rozporządzenia:

4.1. Wpływ na finanse publiczne, w tym na budżet państwa i dochody jednostek samorządu terytorialnego

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych.

4.2. Wpływ na rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na rynek pracy, konkurencyjność i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz sytuację i rozwój regionalny.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Zakres regulacji zawarty w projekcie nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.